

Ceva îmi zboară prea aproape de ureche. Și-o clipă, bâzâitul acela e singurul sunet din lumea mea.

— Hei! zic, din reflex, și biciuiesc aerul cu părul prins în coadă.

— Ce-i? întreabă tata și închide radioul.

Liniștea bruscă ne face atenți la cât de accidentată e șoseaua.

Gâza iese bâzâind pe fereastra camionetei și strălucește ca o nestemată negru-aurie în lumina soarelui. O albină.

— Nimic, îi răspund, contemplând priveliștea dezolantă.

De peste o oră nu vedem decât „nimic“. Mile întregi de „nimic“. În față ne apare un șir de terase stâncoase, plate ca niște tăblii de masă și cu versanți sfărâmicioși, niște torturi de nemâncat, lăsate la copt pentru totdeauna. Fac câteva poze cu telefonul, dar pe ecran terasele se estompează în niște pete roșiatice sub un cer pustiu.

— Ești sigur că n-am ratat vreo curbă? Poate-am ajuns în Mexic.

Tata pufnește.

— Garantat. După mine, mai bine în Mexic.

Dă iarăși drumul la rockul lui tunător și se uită în oglinda retrovizoare. Mama și Lu, frățiorul meu de un an, vin după noi într-un microbuz, singurul vehicul de pe șosea, în afară de al nostru.

După trei ore în care am stat înghesuită în camionetă, acum mă dor picioarele.

— Mai e mult? mă vait eu.

— Arzi de nerăbdare, nu?

Nu. În niciun caz. În locul unei veri cu petreceri la piscină și grătare, o să-mi petrec zilele de vacanță la o fermă de oi prăfuită, cu un bunic pe care nu l-am văzut niciodată. Dar barem și alor mei le e groază. N-o să sufăr de una singură.

Ieșim de pe autostradă și vreo zece minute ne hurducăm pe un drum de țară. Tocmai când ocolim baza unei terase, îl aud pe tata oftând.

— Uite-o. Casă, dulce casă.

Dincolo de pământul în culoarea trandafirilor, în mijlocul unei pășuni maronii, se zărește o casă dărăpănată, cu acoperișul lăsat și grinzile verandei deformate de trecerea vremii. Proprietatea e ascunsă în labirintul de stâncă – nevăzută și uitată. Uitată de civilizație. Ferma de oi a bunicului Serge, întinsă pe două sute de acri de teren, locul unde a copilărit tata.

Și de unde a plecat cu prima ocazie. Acum înțeleg de ce.

Tata intră pe aleea pavată cu pietriș, trage mașina în fața casei și oprește motorul.

— Carol, te rog să n-ai emoții.

— N-am, mint eu și inspir sacadat.

Mijesc ochii împotriva luminii orbitoare a soarelui alb de deșert. Ferma este efectiv în mijlocul pustiuului. Dacă n-ai ști că există o autostradă și restul statului New Mexico, nici nu le-ai bănuî. Ferma e un orașel de sine stătător, populat de oi mițoase.

Tata mi-a zis că încă funcționează, doar că alte ferme din zona Albuquerque au sute de oi. Aici am numărat numai vreo douăsprezece, răspândite pe pășunea uriașă. Dacă îi putem spune pășune. Sunt sigură că iarba a fost odată verde, dar acum e de culoarea apei stătute și uscată. Oare bunicul n-o fi auzit de aspersoare?

Îmi accept dezamăgirea. Am încercat să mă gândesc la fermă ca la o aventură de vară, o mică vacanță la numai câteva ore de camera mea, de școală și prieteni. Acum am impresia că sunt pe Marte.

Casă, dulce casă. Cum să nu.

Tata îmi întinde o broșură veche și mototolită, pe care scrie „Demența – Ghidul Seville pentru Îngrijitori“. De câte ori m-a pus oare s-o citesc? De câte ori am mai avut conversația asta?

— Hai să mai recapitulăm o dată, îmi zice. Obiectivul numărul unu în vara asta este...

— ...să nu-l supărăm pe bunicul, recit eu automat.

— Fără propoziții neclare, fără întrebări complicate, fără zgomote puternice, fără jocuri de cuvinte, îmi înșiră el lista.

„Fără discuții despre bunica Rosa“, adaug eu în minte. Dar asta e regula tatei dintotdeauna.

— Dacă îți face probleme, vino la mine.

Tata se foiește pe scaun.

La Seville – instituția de asistență unde îl vom muta pe bunicul – ne-au împuiat capul cu povești de groază despre cum demența îi transformă până și pe cei mai drăguți bunici în ființe care mușcă și lovesc cu piciorul.

— Dar bunicii care nu sunt așa de drăguți, cu ei ce se întâmplă? se întrebese tata.

Mama vine la geamul din dreptul meu, cu Lu așezat pe șold.

— Gata? Intrăm?

— Păi, doar n-om fi bătut drumul până aici ca să admirăm peisajul, îi răspunde tata.

Râd de dragul tatei, de dragul glumiței lui. Dă să închidă portiera, dar se încurcă, apoi îi scapă cheile în praf. Nu l-am văzut niciodată așa. E ca un copil înainte de examen.

Pășesc și eu în praful dogoritor, care mă frige și prin sandale. Aerul parcă mă îneacă. Beau la repezeală din sticla de Gatorade din camionetă.

Mama îi prinde mâna tatei și o strânge până li se albesc încheieturile, apoi se îndepărtează împreună pe alee, cu aerul că urmează să bată la ușa unui străin nebun, când, de fapt, e numai bunicul Serge.

Și totuși, un străin. Cel puțin pentru mine.

— Când te-am văzut ultima dată, coborai de pe bancheta din spate a unei mașini de poliție.

Primirea aspră îmi dă o senzație de neliniște în stomac. În umbra verandei zăresc silueta bunicului, cocârjată într-un scaun de răchită. Legendarul Serge.

— Asta a fost demult. Și de-atunci ne-am văzut de-o grămadă de ori, zice tata, înroșindu-se.

— Mă rog. Iată-te.

Bunicul nu pare foarte încântat. Se ridică și, când iese la lumină, îmi rețin o tresărire. Nu l-am văzut pe Serge decât în poze, iar tata m-a prevenit deja că s-a schimbat, mai ales de când suferă de demență. Dar chiar atât de schimbat nu mi-l închipuisem.

Un furtunaș verde de oxigen îi iese din nări și dispăre în dosul urechilor. În poze, pielea lui era întotdeauna de-un cafeniu dens, căpătat după ore lungi de arșiță petrecute muncind la ferma din deșert. Acum e palidă și-i atârnă pe oase de parcă s-ar topi. Iar ochii... Ochii care mă priveau din poze erau albaștri, limpezi ca cerul dimineții.

Însă ochii cu care mă privește acum Serge sunt de-un albastru apos, ca niște blugi decolorați. Trec de mine și se fixează asupra unei siluete invizibile de pe creastă. Ochii aceștia, îmi spun, sunt oglinda bătrâneții. Acel Serge pe care îl cunosc din puținele fotografii pe care mi le-a arătat tata acasă nu seamănă deloc cu omul din fața mea, un bătrân ruginit, parcat pe verandă ca o mașină stricăță.

„De asta suntem aici“, îmi reamintesc singură.
„Fiindcă bunicul e bolnav.“

— Rosa.

Serge arată drept spre mine, iar neliniștea din stomacul meu se zvârcolește atât de tare că mi-e teamă să nu-mi lase vânătaii.

— Nu, eu sunt Carol, mă grăbesc să-l lămuresc. Nu R... dar mă opresc, fiindcă numele e interzis.

— Ea e Carol, intervine tata. Nepoata ta. Iar el e Lu, nepotul tău nou-născut.

— Da, știu, i-o retează Serge. Carolina. Luis.

Mama mă bate pe umăr.

— Spune bună ziua, mă îndeamnă ea.

— Bună ziua. Mă bucur să te cunosc, bunicule.

Cuvintele sună exact ca la repetiție. Din fericire, fiindcă mintea mea e concentrată la pielea lui Serge, la mulțimea pliurilor și ridurilor, la petele făcute de soare, care parcă o murdăresc. Fața și gâtul îi sunt punctate de mici gâlme, ca niște pietricele ascunse sub piele. Astea se vedeau și-n poze, îmi amintesc eu, însă nu atât de tare, obrații fiindu-i mai plini pe-atunci, iar pielea mai întinsă. Dar oare ce-or fi? Vreun pojar nevindecat?

— *Hola, chiquita*¹, îmi răspunde. *El gusto es mio*.

Plăcerea e de partea mea, zice el în spaniolă, cu ochii strălucind. Și-apoi adaugă în engleză:

— Semenii leit cu ea.

— *P-Papá...* se bâlbâie tata, de parcă n-ar ști ce să spună.

N-a mai dat pe-aici de doisprezece ani, sunt o mulțime de lucruri de spus. Dar înainte să completeze spațiile punctate, ceva coboară șontâcând treptele verandei, o ființă cu blană neagră și creață și nasul umed.

— Inés? șoptește tata. Nu se poate!

Îngenunchează și, zâmbind larg, scarpină după urechi câinele acela jigărit.

— Inés e cățelușa mea de când eram mic, ne lămu-rește el.

O mângâi și eu pe bătrâna cățelușă când trece pe lângă mine cu mersul țeapăn dat de artrită. Mi-am

¹ „Bună, micuțo“, în limba spaniolă, în original.

dorit dintotdeauna un cățeluș – nu mi-a dat voie mama –, dar ăsta nu e tocmai câinele visurilor mele. Ochii injectați sunt pe jumătate acoperiți de pleoapele căzute, iar blana din jurul botului e presărată cu fire cărunte.

Mama e contrariată.

— Cum de mai trăiește?

— Unii câini trăiesc mai mult decât te-ai aștepta.

— Dar nu treizeci de ani, Raúl.

Cățelușa se freacă în trecere de mama, iar ea, bănuitoare, se trage un pas înapoi, de parcă ar fi dat de un zombi. Apoi cățeaua se trânteste în iarba uscată și-l lasă pe tata s-o scarpine pe burtă.

— Ai dreptate, îi șoptește el mamei. Nu poate fi Inés. Probabil că e unul din puii ei.

— Mai degrabă un pui de-al puilor ei, bombăne mama.

— Cum o cheamă, *Papá*?

— Nu-mi spune că n-o ții minte pe Inés, îi răspunde Serge.

— Sigur c-o țin minte. Dar asta nu e Inés.

— Dar cine să fie? Inés e cel mai bun câine ciobănesc din tot statul. Ce altceva oi mai fi uitat despre căminul tău? adaugă bunicul, clătinând din cap.

— Ai dreptate. Iartă-mă.

Tata se uită pe rând la noi, transmițându-ne din ochi că trebuie să-l lăsăm pe bătrân să creadă că e Inés, câinele de treizeci de ani.

Urmează o tăcere apăsătoare, ca o pătură azvârlită peste noi de o mână nevăzută. Aș vrea să spun ceva, dar e un moment istoric. Și totodată înfricoșător. Tata n-a mai dat pe-acasă de mulți ani. Încă de

dinainte să mă nasc eu. De asta nu l-am cunoscut pe bunicul, până azi. Tăcerea freamătă ca o ființă vie, gata să ne înăbușe, dar îmi țin gura.

— Serge. Pe mine mă mai ții minte? Patricia, soția lui Raúl? Mă bucur să te revăd.

E mama, care ne salvează în ultima clipă.

Un mormăit de pe terasă.

— O să ne aducem lucrurile înăuntru, bine? adaugă ea încetișor.

Serge tace. Se duce în celălalt capăt al verandei și se apucă să spele o pătură de lână într-o albie veche, de tablă. Ciudat.

— E din pricina demenței, îl întreabă mama pe tata, în șoptă, sau așa e el, mai... și caută cuvântul potrivit.

— Țepos? sugerează tata. Nu, așa e el.

„Bunicul Cactus“, îmi zic în gând.

— Carol, mă ia mama de-o parte. Ești bună să rămâi aici, cu Lu? Tata și cu mine am vrea să intrăm primii. Nu știm în ce stare e casa pe dinăuntru.

— Sigur, zic, făcându-mi vânt cu broșura de la Seville.

— Te-aș ruga să stai cu ochii și pe bunicul, bine?

Mama îl așază pe Lu în iarba uscată, din curte și dispare pe ușa principală, strângând iarăși mâna tatei de parcă ar intra într-o casă bântuită.

— Și pe bunicul, șoptesc eu.

Cuvântul ăsta, „bunicul“, îmi lasă un gust straniu. Nu se potrivește. „Bunicul“ e un nume pentru cineva care are un borcan cu fursecuri veșnic plin, cineva care te îmbrățișează ca un urs, cineva care, la masa de seară, îți toarnă gogoși fără să clipească.

Urc treptele roase de timp ale verandei și mă aplec peste balustradă, să-l văd mai bine pe Lu. S-a târât până la alee și aruncă cu pietricele în bătrâna cățelușă. Animalul se dovedește incredibil de răbdător cu el, mai ales dacă ținem cont că i-a tulburat siesta de după-amiază.

Îmi strâng mai bine părul negru, prins în coadă, care-mi atârână pe spate. De-abia am ajuns și deja sunt learcă de transpirație. Nu sunt străină de deșert, dar acasă, în Albuquerque, mă pot ascunde de arșiță în peticele de umbră, în magazinele de răcoritoare, pe iarba răcoroasă și proaspăt tunsă dintre case.

Aici, n-ai scăpare.

Îscodesc puțin împrejurimile. Casa e cea mai înaltă construcție din zonă. Abia după câteva mile terenul se ridică și formează o creastă stâncoasă, ca o terasă neterminată, un zid de rocă care îți dă impresia că ferma se află pe fundul unui lighean. Nici urmă de pomi, deși la marginea pășunii este o buturugă în-negrită, dovadă că, pe vremuri, a existat măcar *un* copac. Cui i-o fi venit ideea măreață să-l taie și să elimine astfel singura sursă de umbră? Niciun sunet, în afară de pleoscăitul apei în care Serge spală pătura. Tăcut și plat.

Deșertul pare însuflețit. Respiră precum un monstru de nisip care sugă umezeala din oase și suflă un aer uscat, uscat spre înaltul cerului, unde, odată ajuns, se învâртеjește și fierbe.

Iarăși mă bâzâie o albină, care aterizează pe lobul urechii.

— Dispari!

Mă scutur din tot corpul și caut s-o alung. Cățelușa ridică capul și adulmecă în direcția mea. În sfârșit, albina se îndepărtează, aripile ei subțiri ca borangicul topindu-se în lumina soarelui care stă să apună.

— Dansezi ca să aduci ploaia, *chiquita*?

Serge e tot în spatele meu, spălând de zor pătura.

— Nu, nu știi niciun dans al ploii.

Cățelușa își lasă din nou capul în iarbă și scoate un oftat. Lu mai aruncă o pietricică în ea și râde.

— Ne-ar prinde bine unul. Mi s-au uscat așa de tare oasele, că mă mănâncă.

— Dar se apropie sezonul ploios, nu?

În fiecare an învățăm la științe despre ciclul apei în deșertul New Mexico. Uscăciunea necruțătoare ține până în iulie, când începe să toarne cu găleata și o ține așa cât e toamna de lungă. Uneori, plouă așa de mult că se revarsă râurile. Anotimpul musonic, îi spunem noi.

— În deșertul ăsta nu există un sezon ploios, îl aud pe Serge zicând. N-a mai plouat de o sută de ani.

Se frânge de mijloc și, cu spinarea încovoiată, se luptă să scoată pătura din albie. Dar țesătura de lână vârgată, îmbibată cu apă, se dovedește prea grea pentru mâinile lui tremurânde, încremenite sub formă de gheară. Mâini neputincioase. Mâini bătrâne.

Broșura de la Seville ne-a avertizat că se poate întâmpla și așa ceva. Ca părți ale corpului să paralizeze din senin.

— Lasă-mă să te ajut.

Scot pătura din strânsoarea degetelor înțepenite și o mai clătesc o dată. Spre ușurarea mea, Serge nu se opune.

— Unde-ți sunt cizmele, *chiquita*? mă întreabă el.

— E prea cald pentru cizme.

Și, drept dovadă, pe frunte mi se prelinge un strop de sudoare.

— Aiureli, zice el, tropăind cu cizmele pe podeaua verandei.

Sunt la fel de vechi și de scâlciate ca el, cizme de cowboy adevărate, brodate cu lujeri și flori de crin. Pe sub straturile de praf și murdărie, se ghicește că au fost odată negre.

— Aici tot omul are nevoie de niște cizme bune de strivit șerpilor.

Scufund și scot pătura din albie, bucurându-mă de răcoarea apei.

— De ce?

— Fiindcă, pe secetă, lighioanele prind curaj. Pe vremuri erau mai fricoase.

Și face gestul de-a strivi un șarpe cu călcâiul. Din iarbă, cățelușa mârâie înfundat.

— N-a mai plouat de-un veac, continuă Serge. Fără ploaie, pământul se crapă, se întărește. Se ascute. Parcă ai merge pe cioburile de la un geam spart.

Mă uit în jos. Printre curelușele sandalelor văd că picioarele mi s-au acoperit deja cu un strat de praf cărămiziu.

— Și dacă nu plouă o sută de ani, nu mai sunt nici albine.

— Albine? îl îngân eu.

— *Sî*. Dacă nu plouă, nu sunt flori. Dacă nu-s flori, nu-s nici albine.

— Am văzut una mai devreme. Două, de fapt.

— Aici? zise el, încruntându-se. Nu, pe secetă nu-s albine.

Căldura și roiul de cuvinte și propoziții îmi dau o stare de amețeală. Înfig unghiile în cusăturile păturii, dar ultimele coji de săpun refuză să se clătească.

— Lâna asta e imposibilă! exclam și trântesc pătura la loc în apă.

De sub verandă, Lu râde și gângurește:

— Impa! Impa!

— Imposibilă, da.

Serge smulge cuvântul din aer, ca pe-un pește din râu.

— Albine, imposibil. Dar devine imposibil numai dacă te gândești prea mult.

Încearcă să se ridice, dar picioarele îi tremură ca niște spaghete reci. Mă reped să-l sprijin, dar el se răstește la mine:

— Mă descurc singur.

Prin minte îmi trec automat explicațiile din broșură: *Persoana suferind de demență poate să pară supărată sau să se răstească la dumneavoastră, deși nu ați greșit cu nimic.* Se smucește într-o parte și cade la loc în scaunul de răchită.

— Dacă mai vezi albine, *chiquita*, te rog să-mi spui. Albinele vor aduce iar ploaia.

— Nu cumva e invers – ploaia va aduce iar albinele? îl întreb, sperând că n-o să se supere că l-am corectat.

Dar el se mulțumește să clatine emfatic din cap.

— Nu. Albinele vor aduce iar ploaia. Dar mai întâi, avem nevoie de albine.

Broșura ne-a avertizat că asta e una dintre manifestările demenței. Se numește „salată de cuvinte“. Serge tinde să aranjeze cuvintele într-un mod complet

lipsit de logică. De pildă, spune că *albinele* vor readuce ploaia. Ar trebui să-i dau pace, dar mă străduiesc să înțeleg.

— Deci, pe-aici nu plouă niciodată? zic.

— N-a mai plouat de-un veac, răspunde el.

— Atunci, tu de unde îți iei apa?

Te rog, te implor, spune-mi că e apă curentă la ferma asta. Dacă o să fie ca în camping – să mă spăl pe dinți cu apă îmbuteliată, să fac baie cu buretele și să n-am gheață de pus în băutură când e căldura mai aprigă...

— Ferma are puțuri, dar nu irosim apa. Fiecare strop contează. N-a mai plouat de-un veac.

Nu irosim apa. Asta explică starea pășunii. De pe verandă zăresc tufa de creozot și plantele de coada șoricelului care au răsărit în iarbă, crescând până la burta unui cal. Curând, asta e tot ce vor mai avea oile de mâncare: niște buruieni țepoase și pricăjite.

Păi, dacă tot nu trebuie risipită apa...

— Pătura trebuie să mai stea puțin la clătit, zic, și țesătura de lână se scufundă în albie. Poate chiar până mâine-dimineată.

— Da, seceta usucă totul până la os, zice Serge, care pare să nu mă fi auzit.

Creierul omenesc e precum o ghirlandă de luminițe de Crăciun, spune tata. Iar luminițele lui Serge se sting, una câte una. Demența îl face să încurce numele și chipurile. Să uite în ce zi suntem și în ce an. Amintirile i se amestecă încontinuu, ca niște cărți de joc. Pierde lucruri, pune laptele la loc în cămară, nu în frigider, sau uită cu totul de mâncare.

Iarna trecută, când a căzut și și-a rupt un picior, un medic de la ambulanță l-a sunat pe tata și i-a spus că a venit vremea. Vremea să-l mute pe Serge într-un cămin specializat, înainte să pățească ceva mai rău.

Dau pe gât sucul. Un strop cade din sticlă și sfârâie, evaporându-se la contactul cu pământul. Câteva oi intră în curte și încep să behăie la mine, privindu-mă cu ochi negri, bulbucăți.

N-a mai plouat de-un veac... Parcă ar fi dintr-o carte, un blestem aruncat de-o zână supărată că n-a fost poftită la bal. Doar că blestemele din cărți mai au și-un sfârșit. Aici, bolta cerului e senină cale de mile întregi. Cale de-o eternitate. Dacă așa e seceta, atunci e o pacoste. Fiecare înghițitură de aer îmi zgârie plămânii.

„Obișnuiește-te“, îmi zic în gând. „Mai sunt încă două luni de vară.“

— Carolina, îl aud pe Serge.

— Carol, îl corectez eu.

— Carolina, zice el iarăși, prelungind *i*-ul.

Exact doza de dramatism pe care mă străduiesc s-o îndepărtiez din numele meu.

— Eu îmi spun Carol.

— Raúl nu te strigă Caro-liii-na?

— Doar când vrea să mă certe.

— Raúl, ȚȚȚ, face el, de parcă și asta, la fel ca restul năzbâtiilor tatei, este de neiertat. Caro-liii-na e un nume frumos, puternic. Un nume spaniol. Ar trebui să-l folosești. În fiecare zi. În toate ocaziile.

De parcă el are habar ce înseamnă să fii o fetișcană de doisprezece ani. Fac o mutră exasperată.